

ДВІ ПОСАДИ ПО 0,5 СТАВКИ: ЩО З ЛІКАРНЯНИМ ПО ВАГІТНОСТІ?

Іноді виникає ситуація, коли людина працює у різних роботодавців по 0,5 ставки за кожною посадою. Як визначити, яке місце роботи є основним, а яке – роботою за сумісництвом? Які умови оплати лікарняних листків у разі вагітності працівниці, яка працює на двох роботах, одна з яких є сумісництвом? Відповіді надамо у статті.

Визначення основного місця роботи та роботи за сумісництвом

Основне місце роботи – це місце роботи, де працівник працює на підставі укладеного трудового договору та визначене ним як основне згідно з поданою заявою (до відкриття) та відомостями, що обліковуються в реєстрі застрахованих осіб Державного реєстру на її підставі (п. 12 ч. 1 ст. 1 Закону від 08.07.2010 № 2464-VI «Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування»).

Працівник має право укласти трудовий договір одночасно з кількома установами, якщо інше не передбачають законодавство, колективний договір або угода сторін (ч. 2 ст. 21 КЗпП). Ця норма дає змогу працівникам укласти, крім основного трудового договору, трудові договори про роботу за сумісництвом. Умови роботи за сумісництвом регулюються:

- постановою КМУ від 03.04.1993 № 245 «Про роботу за сумісництвом працівників державних підприємств, установ і організацій» (далі – Постанова № 245);
- Положенням про умови роботи за сумісництвом, затвердженим спільним наказом Мінпраці, Мін'юсту та Мінфіну від 28.06.1993 № 43 (далі – Положення № 43).

**Інші статті Сергія Кравцова
можна переглянути тут**

Якщо працівник має 0,5 ставки на різних посадах чи в різних установах, то що у цьому разі вважати основним місцем роботи, а що сумісництвом?

Тут важливо, з яким роботодавцем було підписано трудовий договір (у кого зберігається трудова книжка), оскільки двох трудових договорів за основним місцем роботи бути не може. На це вказує і Державна служба України з питань праці (лист від 16.09.2021 № 6147/4/4.1-313-21), а саме:

- працівник має право реалізувати свої здібності до продуктивної і творчої праці шляхом укладення трудового договору на одному або одночасно в декількох установах, якщо інше не передбачено законодавством, колективним договором або угодою сторін (ч. 2 ст. 21 КЗпП);
- сумісництвом вважається виконання працівником, крім своєї основної, іншої регулярної оплачуваної роботи на умовах трудового до-

говору у вільний від основної роботи час на тому самому або іншому підприємстві, в установі, організації або у громадянина (підприємця, приватної особи) за наймом (п. 1 Положення № 43);

- запис у трудову книжку відомостей про роботу за сумісництвом провадиться за бажанням працівника власником або уповноваженим ним органом за місцем основної роботи (п. 9 Положення № 43);
- на осіб, які працюють за сумісництвом, трудові книжки ведуться тільки за місцем основної роботи (п. 1.1 Інструкції про порядок ведення трудових книжок працівників, затвердженої спільним наказом Мінпраці, Мінюсту та Мінсоцзахисту від 29.07.1993 № 58, далі – Інструкція № 58);
- робота за сумісництвом, яка оформлена в установленому порядку, у трудовій книжці зазначається окремим порядком. Запис відомостей про роботу за сумісництвом провадиться за бажанням працівника власником або уповноваженим ним органом (п. 2.14 Інструкції № 58).

Ураховуючи зазначене, законодавством про працю не передбачено укладення трудового договору як за основним місцем роботи одразу у двох роботодавців. А тому має бути визначено, які 0,5 ставки є основним місцем роботи, а які – робота за сумісництвом.

Законодавче забезпечення умов оплати лікарняного по вагітності

Насамперед нагадаємо, що право на допомогу з тимчасової непрацездатності (зокрема і догляд за хворою дитиною), вагітності та пологів застрахована особа має як за основним місцем роботи, так і за сумісництвом. Це передбачено ч. 1 ст. 30 Закону від 23.09.1999 № 1105-XIV «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування».

Більше статей за темою
див. за допомогою QR-коду:

Зверніть увагу! Допомога з тимчасової непрацездатності, а також по вагітності і пологах в установі, де особа працює за сумісництвом, надається лише в тому разі, якщо на момент настання страхового випадку застрахована особа продовжує працювати за сумісництвом.

Порядок розрахунку допомоги по вагітності та пологах

Розрахунок допомоги відповідно до п. 30 чинного Порядку обчислення середньої заробітної плати (доходу, грошового забезпечення) для розрахунку виплат за загальнообов'язковим державним соціальним страхуванням, затвердженого постановою КМУ від 26.09.2001 № 1266, проводиться роботодавцями окремо за основним місцем роботи та за сумісництвом. Ураховуючи це, розрахунковий період визначається за кожним місцем роботи також окремо, а саме:

- розрахунковим періодом є 12 календарних місяців (далі – к. міс.) перебування у трудових відносинах (із першого до першого числа), що передують місяцю настання страхового випадку, за місцем роботи за сумісництвом;
- якщо застрахована особа перебувала в трудових відносинах менше 12 к. міс. на роботі за сумісництвом – беруть фактично відпрацьовані календарні місяці з першого до першого числа;
- якщо застрахована особа перебувала в трудових відносинах менш ніж календарний місяць на роботі за сумісництвом – це фактично відпрацьований час (календарні дні) перед настанням страхового випадку на роботі за сумісництвом.

Якщо в розрахунковому періоді перед настанням страхового випадку застрахована особа з поважних причин не мала заробітку або страховий випадок настав у перший день роботи, середню зарплату визначають, виходячи з тарифної ставки (посадового окладу) або її частини, установлені на день настання страхового випадку.

Страхові виплати та оплата перших п'яти днів тимчасової непрацездатності за кошти роботодавця здійснюються на підставі копії виданого в установленому порядку листка непрацездатності (далі – ЛН), засвідченої підписом керівника і скріпленої печаткою за основним місцем роботи, та довідки про середню зарплату за основним місцем роботи.

Якщо особа працює на кількох роботах за сумісництвом, додатково додаються довідки про середню зарплату за кожним місцем роботи за сумісництвом.

У такому разі сумарна зарплата, з якої розраховуються виплати, за місяцями розрахункового періоду за основним місцем роботи та за місцем (місцями) роботи за сумісництвом не може перевищувати розміру максимальної величини бази нарахування ЄСВ.

Зверніть увагу! Якщо страхувальник має борг зі сплати ЄСВ (чи не сплатив ще ЄСВ) за певні місяці, то ці місяці не зараховують до страхового стажу, а заробіток, з якого не сплачено ЄСВ, не враховують під час обчислення середньої зарплати.

Із 21 грудня 2021 року в особистих кабінетах страхувальників на вебпорталі ПФУ почали відображатися електронні ЛН працівників, які перебувають із ними у трудових відносинах за сумісництвом. Причому це стосується ЛН, створених з 1 жовтня 2021 року. Адже відповідно до наказу МОЗ від 28.09.2021 № 2086, яким унесено зміни до наказу МОЗ від 01.06.2021 № 1066 «Деякі питання формування медичних висновків про тимчасову непрацездатність та проведення їхньої перевірки», сформований ЛН надсилається страхувальникам, з якими застрахована особа перебуває у трудових відносинах (за основним місцем роботи та за сумісництвом) через кабінет страхувальника на вебпорталі електронних послуг ПФУ.

Особливістю електронних ЛН працівників-сумісників є те, що в їхніх роботодавців за су-

місництвом відображається не е-лікарняний безпосередньо, а його цифрова копія. Вона відрізняється від оригінального документа порядковим номером копії, який додається до унікального номеру е-лікарняного.

Наприклад, електронний ЛН з унікальним номером ХХХХХХ-ХХХХХХХХХХ-Х буде відображено в такому вигляді у кабінетах страхувальника за основним місцем роботи та застрахованої особи. Однак у кабінеті роботодавця за сумісництвом до нього через крапку буде додано порядковий номер копії:

- ХХХХХХ-ХХХХХХХХХХ-Х.1.

Якщо працівник перебуває у трудових відносинах за сумісництвом із кількома страхувальниками, то цифра після крапки буде зростати за порядком (.2, .3 тощо).

Зазначена цифра після останньої точки є технічною інформацією про те, що це копія електронного ЛН, а застрахована особа працює в роботодавця за сумісництвом.

Номер копії не є складовою частиною унікального номера е-лікарняного – тож для формування заяви-розрахунку для працівників за сумісництвом страхувальнику треба вказувати номер їх ЛН до знаку крапки.

Отже, якщо в кабінеті страхувальника на вебпорталі ПФУ вже відображені е-лікарняні сумісників, можна розпочати підготовку належних даних для призначення допомоги по вагітності. Але, якщо роботодавець уже оформив працівникові за сумісництвом допомогу за відповідні періоди непрацездатності (наприклад, на підставі паперового ЛН), е-лікарняний брати до роботи не потрібно.

ОГЛЯД НОВИН ЗАКОНОДАВСТВА

Держстат оновив Перелік форм звітності, які можуть подаватися в електронному вигляді у 2021–2022 роках (станом на 01.02.2022)

1 лютого на офіційному вебсайті Держстату оприлюднено оновлений Перелік форм державних статистичних спостережень та фінансової звітності, які можуть подаватися респондентами в електронному вигляді у 2021–2022 роках.

(http://www.ukrstat.gov.ua/elektr_zvit/2021/Perelik_form_2022.htm)